

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ОСИГУРИТЕЛНИ СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ”;

ЗА СПЕЦ: „Публични финанси - СНУ“; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5; СЕМЕСТЪР: 9;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	60	
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Хр. Благойчева)

2. ....
(ас. Калин Илиев)

Ръководител катедра: .....
„Финанси“ (проф. д-р Ст. Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина “Осигурителни системи и фондове” има за цел да формира базисни теоретически знания и практически умения във връзка с прилаганите форми на социалноосигурителната защита. Дисциплината е в тясна връзка с другите изучавани дисциплини в специалността – „Публични финанси“, „Публични разходни политики и програми“, "Европейски публични финанси" и „Фондове за пенсионно осигуряване“, имайки предвид публичното преразпределение на ресурсите.

В процеса на обучението студентите усвояват знания за:

- значението и въздействието на социалното осигуряване върху икономическия и социалния живот в страната;
- действащите към момента финансова организация и фондова практика на социалното осигуряване в България;
- мерките за координиране на социалноосигурителните системи в ЕС.

В резултат на обучението се формират умения за:

- разбиране и обясняване на протичащите в страната осигурителни процеси;
- самостоятелно изграждане на отношение и оценка към тях;
- извършване на критичен анализ и синтезиране на идеи;
- прилагане на наученото в практиката - чрез изчисляване на размерите на осигурителните вноски и на получаваните обезщетения;
- дискутиране и прилагане на Европейското законодателство в изучаваната област.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ КАТО ОБЕКТИВНА НЕОБХОДИМОСТ ЗА ИЗДРЪЖКА НА НЕРАБОТОСПОСОБНИТЕ ЛИЦА		4	2	
1.1	Предмет, принципи и модели на социално осигуряване			
1.2	Системен характер на социалното осигуряване			
1.3	Осигурители и осигурени лица			
1.4.	Осигурителни рискове			
ТЕМА 2. ФОНДОВА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		5	2	
2.1	Финансирането, като елемент на преразпределителните отношения в социалното осигуряване. Системи за финансиране			
2.2	Осигурителните фондове, като икономическа категория			
2.3	Бюджет на осигурителните фондове			
ТЕМА 3. СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ ЗА ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ		5	3	
3.1	Трипартитност на пенсионната система – демографска обусловеност и общи положения			
3.2	Задължително пенсионно осигуряване			
3.3.	Доброволно пенсионно осигуряване			

ТЕМА 4. ОСИГУРИТЕЛНИ СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ ЗА ЗАЩИТА ПРИ ВРЕМЕННА НЕТРУДОСПОСОБНОСТ		4	3	
4.1	Характерни особености на временната нетрудоспособност			
4.2	Осигуряване за общо заболяване и майчинство			
4.3	Осигуряване за трудова злополука и професионално заболяване			
4.4.	Условия за получаване на парични обезщетения. Параметри от които се изчисляват паричните обезщетения			
ТЕМА 5. СИСТЕМИ И ФОНДОВЕ ЗА ЗАЩИТА СРЕЩУ ИКОНОМИЧЕСКИ РИСКОВЕ		4	3	
5.1	Организация на задължителното осигуряване срещу риска безработица			
5.2	Фондовете в системата за доброволно осигуряване срещу безработица			
5.3	Парични обезщетения при безработица. Условия за придобиване.			
5.4	Осигуряване във фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите". Право на обезщетения.			
ТЕМА 6. ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ		4	3	
6.1	Основни характеристики на здравноосигурителната система			
6.2	Модел за финансиране на здравноосигурителната система			
6.3	Действие на здравноосигурителния фонд в България			
ТЕМА 7. ОСИГУРЯВАНЕ ПО ТРУДОВИ ДОГОВОРИ		6	5	
7.1	Определяне на осигурителен доход			
7.2	Осигуряване за различните рискове в зависимост от отработеното време и категориите труд			
7.3.	Обезщетения за временна неработоспособност, изплащани по трудови договори			
7.4.	Изчисляване на осигуровки и обезщетения при два трудови договора			
ТЕМА 8. ОСИГУРЯВАНЕ ПО ГРАЖДАНСКИ ДОГОВОРИ. ОСИГУРЯВАНЕ НА СОБСТВЕНИЦИ		5	5	
8.1.	Особености на осигуряването при граждански договори. Приспадане на нормативно признати разходи			
8.2.	Изчисляване на осигуровки върху възнаграждение по граждански договор			
8.3.	Самоосигуряване за пенсия и здравна самоосигуровка на съдружници, еднолични търговци и лица, упражняващи свободни професии. Довнасяне на осигуровки на база годишен доход			
8.4.	Самоосигуряване за временна неработоспособност и майчинство. Изчисляване на обезщетенията			
ТЕМА 9. ФИНАНСОВО ПЛАНИРАНЕ И КОНТРОЛ В СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		5	2	
9.1	Социално бюджетирание. Значение на актюерския доклад			
9.2	Контрол за спазване на законодателството в задължителното осигуряване			
9.3	Вътрешен финансов контрол			
9.4	Държавно регулиране и надзор в допълнителното осигуряване			
ТЕМА 10. КООРДИНИРАНЕ НА СОЦИАЛНООСИГУРИТЕЛНИТЕ СИСТЕМИ В ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ		3	2	

10.1	Социалното осигуряване в обединена Европа			
10.2	Регламентиране на координацията			
10.3	Социалноосигурителни обезщетения			
10.4.	Удостоверяване на осигурителен стаж на основание международни договори			
	Общо:	45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Литературен обзор	1	15
1.2.	Изчисляване на казуси	1	15
1.3.	Тест /с отворени и затворени въпроси/	1	15
Общо за семестриален контрол:		3	45
2.	Сесиен (краен) контрол	1	45
2.1.	Изпит (тест)		
Общо за сесиен контрол:		1	45
Общо за всички форми на контрол:		4	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. Осигурителни системи и фондове, Изд. „Наука и икономика” при ИУ-Варна, 2016.
2. Благойчева, Хр., Илиев, К. Осигурителни системи и фондове. Учебно помагало, Изд. „Наука и икономика” при ИУ-Варна, 2014.
3. Георгиев, З., Йорданов, Пл. Пенсионно и здравно осигуряване, изд. "Фабер", 2011.
4. Павлов, Н. Осигурителни схеми, изд. "Фабер", 2011.
5. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс.
6. Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване.
7. Закон за здравното осигуряване.
8. Кодекс за социално осигуряване.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. Влияние на социалното осигуряване за редуциране на бедността// сп. "Народностопански архив", Свищов, книга 4, 2012, с. 37-52.
2. Христосков, Й. Социално осигуряване, София, 2009.
3. Altman, N., Kingson, E., Johnston, E. Social Security Works!: Why Social Security Isn't Going Broke and How Expanding It Will Help Us All, The New Press, New York, 2015.